CAETUL 17

CĂMINUL

SÃO PAULO - BRAZILIA

ANUL XIII. **CĂMINUL** Numărul 1

CAETUL 17

- São Paulo, Octombrie 1964 -

RUGĂ

Doamne,
Din țara fără cântec și prinsă'n zări cernite,
Trimit un glas de rugă sub patrafir de jale.
Să-i impletești destin aparte din zile măestrite,
Căci gândurile noastre sunt toate ale Tale.

Feciorii noștri, Doamne, crescuți in inchisoare
Te-au proslăvit, cucernic, in zid de mănăstire.
Inseamnă-le viața cu Buna Ta Vestire
Și hărăzește-le, cu anii, o zi de sărbătoare.

Peste arsura rănii-alin-o izbăvire,
Un dar desprins din țara azurului intins
In zări să lumineze tot focul lor nestins
Să ctitorească 'n vreme popas de implinire.

Trimite ceasul mare, in zodie de an,
Să se'mplinească dorul din piepturi zbuciumate.
Coboară gând de slavă in taină de lăcate -
Feciorii toți așteaptă un glas de Căpitan.

....

Iar va doini din fluer, pe brazda lui, plugarul
Cu ochii duși spre Tine, in dimineți cu rouă.
Și imnurile noastre vor infrăți hotarul
Cu doinele aprinse cântate 'n Țară Nouă.

VALERIU CÂRDU

NOSTALGIE

Amintiri de mult trecute, risipite,
Din besna timpului molatec se strecoară...
Era suav parfum de romoniță,
Sau ritmul mândrei hore de la țară.

Tot ce-am iubit pe-a patriei meleaguri
De gândul nostru se anină să nu piară...
Era nostalgic glas de bucium,
Ori unduiri de spicuri coapte'n miez de vară.

Și astfel rând pe rând se înfiripă
Noian de scumpe amintiri ce înfioară...
Era în zori un glas de rândunică,
Era al doinei cant în fapt de seară...

LISETTE SAVA

TESTAMENT

Și dac'oiu muri
pe meleag străin...
având în gând
candelă patria crucificată ...
și sfântul Parâng.
ca Neculai Bălcescu...
fără mormânt...
Și dac'oiu muri -
Nu-mi pasă!
Și dac'oiu muri
ca Eminescu...nebun -
de dorul Patriei...
"dela Tisa pân' la Nistru.."
și dincol'de Bug
und'trag Români
sclavi la jug...
Și dac'oiu muri...
fără pâne...fără-casă -
Nu-mi pasă!...
Și dac'oiu muri...
Nu-mi pasă!...

AL.PETRU SILISTREANU

Reflecțiuni și pilde

Mulțimea e cā orbul:nu vede,dar simte! - Strigătul insistent al unui singur om învinge tăcerea indiferentă a mulțimii. Câinele de ar putea vorbi nu ar lătra. - Dușmanul fricos nu este primejdios. - Un bărbat cu briliant în deget e ca femeea cu barbă. - Dreptate are cel deștept și drept,iar nu mulțimea ignorantă. - Vorba lungă a politicienilor profesionali și a gazetarilor mercenari este oceanul in care se îneacă tot adevărul! - ILIE CĂTĂRĂU.

SFATUL MAMEI

de Nicolae Teban

In casa lăsată de tatăl meu bun,"la râu",nu locuia nimeni. Chiriaşul ce l-am avut,Hani,a murit,iar soţia lui,bătrână,a vândut "miheiul de astăluş" şi-a plecat pe undeva prin Banat,la neamurile ei. Tata maşter,cumpărând şi vânzând oi,le aducea seara aci,să le dea să lingă sare.Casa părăsită nu mai semăna nici cel puţin a stână. Gardul ce despărţea grădina de curte s'a dărâmat, iar in jurul zidului casei şi al şurei,câteva scânduri ţineau loc de vălău pentru sarea oilor. În şură şi poiată ploua ca afară,iar hăizaşul casei incepea să se putrezească. Mama se uita cu durere cum se nărue zestrea mea,dar nu putea ajuta cu nimic. Pe tata maşter nu-l interesa decât negustoria lui.Puţin îi păsa că totul se nărue şi că se transformă într'un ţarc de oi.

Aici,în casa aceasta părăsită,vine mama noaptea,pe furiş ca hoţii,să ascundă câte o mierţă de făină sau grâu,ouă ori slănină, ca să-mi pregătească mie viitorul la Sibiu. Aici aduce mama pănură şi pânză ca să-mi facă ismene şi căput,pe care sora mea,Maria, le coase noaptea pe lună.

-- Niculaie-a mamii, s'o împlinit sorocu. Două părechi de desagi sânt pline cu de toate. Am scos şi ţadulă pân' la Sibiu,şi în sân am bani luaţi împrumut dela Domnu' Doftor Mihu şi o carte cătă Domnu' Victor Turdăşan. Duminecă sara Tetea Crăciun mere cu caru' şi lasă desagii la Făgădău' din drum. Tu l-aştepţi în capul satului şi eu viu o ţâră mai târzîu, după ce s'o întunecă de bine, ca să nu mă vadă nime. Am împlut lămpaşu cu gais , am pus şi o scătuică cu lemnuşe ca să avem lumină până la staţie. Pân' începe şcoala,stai la Domnu'Victor, - mâncare ai destulă şi ţ-am făcut şi hainne faine. Acolo nu faci nimic,toată zîua şezi, că nu are porci şi nici ghite şi nici holde cu grâu şi cucuruz,să te măie la lucru. Acolo eşti domn, - numa' trăbă să-l asculţi şi să fi cuminte şi să nu mă faci de ruşine,că ăla-i domn mare.Mi-o spus Domnu Dr.Mihu că scrie de el şi'n foaie,c'o fost la Peşta. Mi-o mai spus c'o vorbit şi cu Imparatu' dela Viena. Să nu mă năcăjeşti,Niculaie-a mamii,să nu fi împeliţat. Apăi,când tui în casă,să zîci"bună vremea", o' "bună sara",iar cât'a Doamna să zîci săru'-mâna"şi ori-ce-ţi dă,să mulţămeşti frumos,să nu fi bătucos cum îi firea ta. Dacă te porţi bine,de Crăciun viu la tine şi-ţi cumpăr un mondur de haine domneşti,care-ţi plac ţie,şi păpuci să scârţâie...

Până a menit Duminica plecării,am mai dat o raită prin locurile pe unde mergeam cu oile şi caii,prin Pochea, Gruieţe,Ploştină,Ţăia de jos şi de sus,la Glodu,in Tăbărăşti,in Şopru şi pe sub ghii.

Ultimile două nopţi nu le-am mai dormit la Făgădău,in podul şurii,pe fân,ci împreună cu sora Ana la Moşu în păcel.

Duminică spre seară mi-am luat rămas bun dela Moşu şi Buna, am dat mâna cu ei şi m'am strecurat printre oamenii ce veneau dela vecernie, spre capul din jos al satului. Când s'a înserat bine,am ajuns la făgădăul din drum unde,împreună cu Tetea Crăciun, am aşteptat pe mama. S'a înoptat bine,când soseşte şi mama.I-a dat lui Tetea Crăciun o jumătate de deţ de ghinarş şi mie o limonată, - şi am plecat, luminând cu felinarul drumul până la

gară.

- Noa să trăeşti măi nepoate şi să ajungi Domn mare, - iar tu, icç, când vi înapoi, adă-mi şi mie o paclă de tăbac de-a treia şi un ţigăreluş.

Ne-am dat o "sara-bună" şi ceremonia despărţirii de Tetea Crăciun a luat sfârşit.....

Nicolae Teban

Notă: "Sfatul mamei" este un capitol din amintirile din copilărie ale colaboratorului nostru Nicolae Teban (sub titlul "Din sat"), din care am publicat un fragment mai lung în numărul nostru din 1955.

Dăm mai jos explicaţia ardelenismelor, tipice regiunii în care s'a născut autorul, precum şi a altor cuvinte eventual necunoscute cititorilor:

1) Miheiul de astăluş = atelierul de tâmplărie. 2) Maşter = vitreg. 3) Şură = hambar. 4) Vălău = jghiab. 5) Poiată = grajd pt. vite. 6) Năizaş = lemnăria acoperişului.
7) Ţarc = loc îngrădit, pt. oi. 8) Mierţă = unitate de măsură pt. cereale şi alte produse agricole - o mierţă=10 litri. 9) Căput = haină. 10) Soroc = termen (data). - 11) Ţădulă = bilet. - 12) Mere = merge. - 13) Lămpaş = felinar. 14) Şcătuică de lemnuşe = cutie de chibrituri. - 15) Faine = frumoase. 16) Ghite = vite. - 17) Cucuruz = porumb, păpuşoi. - 18) Foaie = gazetă. - 19) Peşta = Budapesta. - 20) Mondur de haine = rând de haine. - 21) Păpuci = ghete. - 22) Păcel = pat mic. - 23) Deţ = decilitru (100 grame). 24) Ghinars = vinars, rachiu. 25) Tăbac de-a treia = tutun de calitatea a 3-a. - 26) Ţigăreluş = ţigară de foi, cigarillo. - -

SECĂTURI ŞI PAIAŢE

Iată, - s'a umplut casa de secături şi paiaţe!
S'au adunat la taifas...Ţopăe, să scălâmbăesc, -
Se 'nfurie - se'njură - se pălmuesc...
Fug, - se risipesc. S'adună din nou, -
Şi iarăşi stau şi bârfesc ca nişte ţaţe...

Scaunele pe care au şezut, le-au rupt
Şi le-au aruncat pe foc;
Cea mai dihae dintre stârpituri
De celelalte râde şi-şi bate joc.

Ceeace au scuipat eri cu dispreţ,
Astăzi se grăbesc să lingă cu ardoare.
Şi fără pic de ruşine se iau la întrecere,
Care mai de care,
Să scuipe mai sus, -
Să scuipe în soare.

NICA ILARION

Reflecţiuni:

Sunt de pedepsit cei ce nu fac ce trebue şi cei ce fac ce nu trebue. (Ilie Cătărău)

C.MICHAEL TITUS :

CARTA DA ROMÊNIA

Em nossa terra retumbam as selvas de liberdade
subterrânea
e a vida roja
do berço para a prisão.
A história do nosso enterro
escreve-se há anos
e há anos, também, vimos contando as recoltas de
tumulos;
em baixo destes apodrece a lembrança da liberdade
e o ABC das nossas crianças.

Há anos
aprendemos a lavar com nosso sangue
a testa aruinada do céu
desmiuçado entre as grades,
e acumular no peito
o troar faminto das metralhadoras.
Há anos
aprendemos içar o estandarte nacional
em lenços enlutados.

Em nossa terra
a história se escreve
atrás de portas trancadas
e as crianças a aprende sob sussurros,
mendigando a mocidade na rua,
ou cuidando de um túmulo comum.

E contudo,
em nossa terra,
vivos e mortos,
marchamos para a liberdade. -

Tradução do romeno
por Nic.Iancu Paltinisanu

Não se deixem ludibriados pela "coexistência pacífica" e demais engodos com os quais o comunismo procura adormecer vossa vigilância!

"Em geral o comunismo é implantado pela violência; mas ele é preparado por muitas atitudes dos cristãos."

POETAS ROMENOS EM LINGUA PORTUGUESA

Poeţi români în limba portugheză

AL.PETRU SILISTREANU:

EM MEU QUARTO...

Em meu quarto
Chora o rato
Em meu quarto...
Choram os livros...
Chora a tristeza -
Em meu quarto...

Em meu quarto
dança o satanás -
abraçando
o pobre rato...

Em meu quarto
dorme a lua...
cançada demais.
Gelada
e nua...
Em meu quarto.

ENTÊRRO SEM NOME

Pobre entêrro...
Triste entêrro...
Pobre entêrro...
do poeta -
Sem nome,
Sem coroas,
Sem flores...

Só a chuva
de estrêlas
acompanha
o pobre entêrro
do poeta.....

A lua olha perdida
o triste entêrro
do rei da meia-noite...

Pobre poeta...

— — —

NIC.IANCU PALTINISANU :

SABES..?

Sabes quais são
os mais dôces momentos desta vida - ?
os únicos dos quais nos lembraremos,
e que em nossa alma resplandecerão
na hora da Suprema Despedida ?

Que achas, o que há nesta vida
que nos pode dar no fim a convicção
de que a mesma mereceu, deveras, ser vivida ?

Creia, - são os dias, os instantes
em que no vale, desta vida, triste e sombrio,
colhemos, enlevados, as flôres deslumbrantes -
as flôres do Amor, as flôres da Paixão ! ...

AMOR TARDIO

Em teus olhos pretos com brilhos de estrêlas
Que só à meia-noite começam cintilar,
Reflexos brandos vi de ânsia retida,
De ânsia que nasce em noites sem luar.

Querias renunciar tão cedo aos encantos
Da linda Primavera, - às rosas do Amor..?
Será que não sabias que no Verão da vida
Floresce em nossa alma a mais bonita flôr?

Não sentes o afago que invisíveis azas
Vêm te trazer de longe?..Não ouves ressoar
Na profundez da alma os sinos da saudade?
Não queres ser amada? Não queres mais amar?

Esquece o passado - a vida é um sonho...
Ainda não é tarde - ainda é Verão!..
Vem, rí e sê alegre, goza do sôpro terno
Que nesta tarde sentes no teu coração...

++++++++

"La culme nu ajunge nimeni decât cu moartea." - "Exilul e mai uşor de suportat dacă lumea nu te cunoaşte ca exilat."
"Care este măsura pentru a distribui "libertate"? -
(Ilie Cătărău)

PAULO BOMFIM :

ANTON TRISTUL

Svelt, ca un stâlp de pe Bulevard,
Plin de zdrenţe şi gânduri,
Anton era trist ca arborii
Despuiaţi de iarnă,
Vesel,uneori,ca păsărimea
In zorii dimineţii.

Singuratec, ca băncile din piaţă
In nopţi cu ceaţă,
Anton, invelit în zdrenţe,
Cu ţigarea-i aprinsă,
Imi amintea un balon, ce, multicolor,
Il vezi in văzduh:
Nu şti de unde-a venit,
Nu şti incotro se duce.

Nu era bătrân,
Nici tânăr nu era,
N'avea vârstă
Anton Tristul.

Când,obosite,luminile se stingeau
Şi beznele devorau oraşul,
Anton Tristul plângea şi cânta:
La lumina unei ţigări,dansa şi se'nvârtea
Prin străzile ude şi pustii.

Dar într'o noapte un măturător de stradă
Văzu mult gunoi pe jos:
Atâtea zdrenţe'ntr'un morman
C'ai fi zis că-i un"balon de São João"!
Un rest de ţigare în colţul gurii, -
Mucul se stinsese.
Anton, tristul balon din petece
Se sfârşise!

Trad.de NIC.IANCU PALTINISANU

N.B. - In Brazilia,de Sf.Ion (24 Iunie),copiii lansează baloane colorate,cari,datorită unei lumânări aprinse aşezate inlăuntrul lor,se ridică şi plutesc ore intregi in văzduh. Acest vechiu obicei - frumos,dar primejdios - a dat adeseori de lucru pompierilor. Legea prin care a fost interzis,n'a dat nici un rezultat. In noaptea de Sf.Ion (São João),cerul este plin de astfel de baloane luminoase,cari circulă,purtate de vânt,in toate direcţiile. A doua zi (după ce lumânările din lăuntrul lor s'au stins) cad la pământ, sau rămân atârnate prin copaci sau coperişuri de case,provocând uneori incendii. -

- Cu privire la "străzile ude": cauza nu este ploaia,ci faptul că in São Paulo,după miezul nopţii,străzile din centru sunt spălate şi curăţate.Până la răsăritul soarelui,străzile rămân ude. -

DOMINGOS CARVALHO DA SILVA :

ANTICIPARE

Labele nopţii strivesc
crinii debili ai aurorei.
Pe invizibile drumuri
cai negri galopează.
In depărtare strălucesc două lacuri
de culoarea tristă a ochilor tăi.
Dune de agonie se 'nfiripă
pe plaja rece a morţii.

Agit braţele. Einutilă
încercarea de-a opune curentului
de nisip şi sânge,ce înaintează,
versurile fragile ale unui poem.

E inutil a vorbi despre roze,
despre roduri noi şi sălbatice flori
câmpeneşti, când în piept
doar spini înfloresc.

Aurora e dulce. Şi vesteşte
o zi liniştită,in cântecul
păsărilor şi veselia
primăverii pe câmpuri.
Iubito, nu vom mai vedea
ziua ce se trezeşte.
Cai negri galopează,
distanţa deja e mai mică...

Inalţi vor fi ca norii,
pe cerul clar de dimineaţă,
trandafirii ce-o să se nască
din carnea mea şi sângele tău.

Trad. de NIC.IANCU PALTINISANU

O L A V O B I L A C :

S O N E T

In noaptea-aceea tristă,de chin şi tulburare,
Atât de lung privit-am spre 'naltul cer stelin,
Incât şi astăzi,privind din intâmplare
Spre cer, - acele clipe in minte îmi revin.

Strivind sub gene plânsul,in noapte am ieşit,
Cu greu un ultim strigăt in pieptu-mi am infrânt...
Iar cerul strălucea paşnic şi infinit,
Şi-un tânguit părea că-freamătă în vânt.

-O,cerule, - tu singur,durerea-mi ai simţit!...
Strălucitoarea lună 'ncepuse să coboare,
Rupând cu gingăşie a-norilor perdea.

Deasupra mea, tăcută, departe până 'n zare,
Tristețea Căii Laptelui încet se revărsa
Ca un șuvoi curat de lacrimi arzătoare.

Trad. de Nic.Iancu Păltinișanu

RUMAENISCHE DICHTER IN DEUTSCHER SPRACHE

Poeți români în limba germană

MITTAG IN DEN TROPEN

Dunkelgruene Arkaden
hueten geduldig - auf weichen Matten -
die schlummernden Schatten...
Hysterische Zikaden
saegen mit Wohllust den Leib der Stille.

Zwei stumme Gespenster
auf brennender Diele
in Feuerbrunst baden.

Grell leuchtende Funken
stechen das Zwielicht wund;
im gaehnenden Schlund
seufzen zwei Orchideen
liebestrunken...

Schwarze Faeuste drohend sich ballan.
Das Leuchten erlischt, -
die Stimmen verhallen...

Waren es Riesen die miteinander sprachen..?
Oder kam aus einer anderen Welt
das Rauschen, das Pochen, -
das sonderbare Lachen..?

Jetzt!
Pauken und Trommeln wuchtig erdroehnen!
Feu'rige Schlangen
springen und tanzen auf der grauen Schwelle,-
die Arkaden zittern und stoehnen!..

Durstig trinkt der Wald
die herabstuerzende Welle...

Nic.Iancu Paltinisanu

Reflecțiuni - "Cu o singură excepție, fiecare națiune încălzește la sânul său lipitori, vipere și lude." ILIE CĂTĂRĂU.

AUTOBIOGRAFIE

de Dan Boghiu

...Şi în cenuşe mi-a fost sfârşitul...............

Istoria mea începe într'o zi de primăvară,lângă o potecă de pădure,unde mândrul meu părinte îşi înfipsese adânc rădăcinile în pământul pietros,aruncându-şi intr'un cerc larg umbra-i binefăcătoare.

Eu, o creangă frumoasă şi dreaptă,plină de muguri şi frunze proaspete,mă desfătam la soare,ascultând la cântecul păsărelelor, ce adeseori căutau umbra foilor mele.

Fascinat de azurul cerului,uitasem de iarna vitregă,şi-mi făuream planuri de viitor. Deodată,scârţâitul unor roţi de car,ce venea din depărtare,m'au smuls din visarea in care mă cufundasem.

Scurt in urmă,am simţit un fior violent:tăişul unui topor mă desprinsese de falnicul meu părinte.Am căzut la pământ şi am fost despuiat de frumoasele mele frunze.Apoi am fost aruncat intr'un car,deasupra unor vrascuri uscate,luând drumul către satul din apropiere.

Am intrat intr'o curte mare şi bine orânduită,unde,ca primul, am fost luat şi rezemat de perete,in spatele casei,in timp ce tovarăşele mele de drum - crengi şi vreascuri uscate - erau pur şi simplu aruncate la pământ,fără nici-o milă.

Noaptea am petrecut-o aci,in spatele casei,incălzit de suflarea caldă a unui câine,care-şi făcuse culcuş lângă mine.

Des de dimineaţă am fost apucat de mâna gingaşe a unui copil, învârtit de câteva ori în vânt, - iar apoi am trebuit să-l întovărăşesc,ajutându-i să mâne vacile la păscut.

Ne-am oprit la umbra unui copac,sus pe colină.In timp ce contemplam copacul,care imi amintea de părintele meu,presimţeam,nu ştiu cum, că mi-se pregăteşte ceva neplăcut.Am văzut apoi cu spaimă briceagul ruginit cu care copilul se pregătea să-mi scrijelească coaja. In fine m'am resemnat,zicându-mi în cuget,că pentru propria mea infrumuseţare şi pentru un viitor mai bun,trebue şi eu, ca toată lumea, să plătesc birul cuvenit...

După trei zile de sudoare şi chin,in care am simţit lama ascuţită brăzdându-mi pielea,am ajuns la forma şi infăţişarea definitivă. Uitând repede torturile indurate,eram acum mândru de arabescurile încrustate cu măestrie in propria-mi coaje.

După câteva zile deja,soarta mea a intrat pe un macaz nou, - când o trăsură a unui boer s'a oprit,şi in schimbul unui preţ derizoriu,am fost cumpărat pe loc.

La conac eram cel mai frumos dintre toate bastoanele din colecţia boerului. Erau unele cu picioare de căprioară,altele lustruite şi cu monograme mari de aur,eu aveam insă ceva ce toate celelalte nu aveau:vigoarea şi elasticitatea naturală pe care o moştenisem dela incomparabilul meu părinte şi podoaba incrustărilor executate de mâna gingaşă a unui copil inocent.

In curând am devenit servitorul preferat şi nedespărţit al boerului şi stăpânului meu. Eram in fiecare zi curăţit de praf şi mă bucuram,din toate privinţele,de cel mai bun tratament.

Pela sfârşitul verii,totuşi,au inceput să-mi apară primele

semne ale bătrâneţii.Prospeţimea culorii şi elasticitatea nu mi seerau ca la început...

Intr'o bună zi,mare zarvă la conac: slugile fugeau incoace şi incolo - agitaţia era generală: se împacheta de zor. Din zvonurile ce circulau,mai mult in şoaptă,am inţles că vom pleca la oraş. Am mai înţeles din spusele celorlalte bastoane că această plecare precipitată nu era normală; vara nu se terminase încă,deci motivul reîntoarcerii la oraş al boerului,era cu totul altul.Dar, in definitiv,aceasta nu era treaba mea.

Am fost şi eu împachetatşi aşezat într'un coş mare,printre covoare şi alte obiecte ce-mi erau cu totul necunoscute. Abia după o zi am văzut din nou lumina soareleui. Ajunsesem la destinaţie.

Am privit cu admiraţie împrejur:locul unde urma să-mi petrec restul vieţii,nu-mi displăcea. Mi-se destinase un loc lângă o oglindă,unde mă aşteptau alte bastoane,pe care nu le văzusem până aci. Faptul că mă priveau chiondărâş,nu m'a impresionat. Mă ştiam deacum preferatul boerului.

De fapt,săptămânile ce-au urmat am avut mândria să suport in repetate rânduri greutatea boerului meu,intovărăşindu-l în scurtele plimbări. Ce mă nelinişte intr'o anumită măsură era faptul că mâna stăpânului meu începuse să tremure; prin această mână gălbejită şi uscăţivă,simţeam cum se strecoară in propriul meu trup, nervozitatea celui ce,pe zi ce trecea,cerea eforturi tot mai mari din parte-mi: trebuia să-i sprijin întreaga greutate. Părea bolnav, sfârşit...

Apoi a sosit ziua - cu totul pe neaşteptate - in care firul existenţei mele a luat din nou o întorsătură,al cărei tâlc,în acele clipe,nu mi-a fost dat să-l cuprind cu mintea mea de baston.

Mare zarvă şi forfoteală in casa boerului. Lume străină - purtând bastoane scurte de fier - intra şi ieşea. Imi dam seama că se petrece ceva neobişnuit şi,in acelaş timp, neplăcut. In câteva zile casa a fost golită de toate lucrurile de preţ. Covoarele mari,cu desene multicolore,al căror zâmbet catifelat şi liniştitor îmi devenise familiar,au dispărut unul după altul...Odată cu ele,a dispărut şi boerul...

In casă s'au mutat nişte oameni cu uniforme ponosite şi cisme murdare. Seara făceau o gălăgie infernală,spărgând sticle şi pahare. Dar şi aceştia,dela o vreme au plecat. Totul s'a liniştit.

Rămas singur,uitat sub cuerul de lângă oglindă,simţeam cum mă roade tristeţea. De aceea m'am bucurat când,intr'o seară,a apărut una din slugile boerului: era Ion "beţivanul". A intrat pe furiş in casă şi a scotocit prin toate unghèrele.Când a dat să plece,i-a căzut privirea pe mine; după o scurtă ezitare,m'a luat cu el.

Am slujit şi acestui stăpân cum am putut mai bine,deşi noua locuinţă - o cameră afumată şi întunecoasă - nu-mi era deloc pe plac.Nu-mi plăceau dealtminteri nici obiceiurile noului meu stăpân,care mă lua cu el in plimbările-i nocturne,pela toate cârciumile.Trebuia să-l apăr de câinii mahalalei.In coaja mea gălbejită de timp,colţii unui dulău lăsaseră urme adânci. La cârciumă,după câteva pahare,muşterii se luau la ceartă oridecâteori vorbeau de politică.

Odată,in timp ce dormitam pe tejgheaua cârciumei,aşteptându-mi stăpânul ca să plecăm acasă,a apărut lângă mine un chipiu militar.Nu i-am dat importanţă,după cum nu am dat importanţă nici polemicei aprinse ce se iscase in cârciumă - după cum urma să a-

lu in curând - din pricina mea însăşi. Stăpânul chipiului militar m'a privit indelung: in arabescurile mele, incrustate pe vremuri de mâna unui copil, a descoperit semne "subversive", semne ce nu erau permise de regimul actual. Apoi, stăpânul meu şi cu mine am fost arestaţi: - eu, ca "corpus delicti". La poliţie, stăpânul meu a luat mai întâi un toc de bătae. Apoi a trebuit să facă o "declaraţie". Eu am trecut din mână 'n mână: toţi m'au privit cu ochi incruntaţi. Incetul cu incetul am înţeles de ce anume se temea noul regim...

Abia după două luni ne-am intors acasă: stăpânul meu slab şi abătut, - eu, fără o bună parte din arabescuri, cari îmi fuseseră îndepărtate cu vârful unei baionete.

Stăpânul meu a plecat la cârciumă, - de astă dată nu m'a luat cu el. Rezemat de perete, lângă sobă, am rămas din nou singur, cu gândurile mele. M'a cuprins o tristeţe nespusă. M'am lăsat furat de amintiri... Anii copilăriei mele, - cât de frumoşi au fost! Mă vedeam din nou creangă inmugurită, legănându-mă, alături de alte crengi inverzite, sub mângâerea vântului de primăvară... Priveam spre cer şi simţeam cum urcă, din rădăcinile bătrânului meu părinte, seva pământului, inviorându-mi trupul şi dându-mi fiori de plăcere şi de speranţă in viitor...

Să fi fost pela miezul nopţii când stăpânul meu s'a intors acasă. Avea ochii bulbucaţi de băutură. Mai întâi, a făcut foc in sobă - căci in odae era frig. S'a ars la degete - a injurat ceva de "anafură". Apoi a stat mult timp, uitându-se la flacăra jucăuşe din sobă. După un timp a dat cu ochii de mine. M'a privit indelung. Am tresărit: ştiam că mi-se apropie sfârşitul. Frică nu-mi era; trecusem prin atâtea. Conştiinţa îmi era împăcată. Din propria-mi voe, nu făcusem nimănui nici un rău. Simţeam tresărind in mine glasul pădurii unde m'am născut - glasul pământului. Şi deaceea, priveam sfârşitul plin de curaj, - ba chiar cu bucurie.

Stăpânul părea că-şi aminteşte şi el trecutul lui. Viaţa lui, desigur, a fost şi ea zbuciumată. Altfel n'ar fi ajuns la porecla pe care i-a dat-o lumea: Ion-beţivanul... Bea omul ca să uite...

Deodată, privirea stăpânului meu a luat un colorit straniu.

...Când am fost rupt in două n'am simţit, iar când vâlvătaia flăcărilor jucăuşe a început să mă devore, am înţeles că toate în lume îşi au rostul lor...

Imi făcusem datoria...

DAN BOGHIU

Cugetări

De nu-ţi este dat să fi perfect, eşti dator să cunoşti cât de departe eşti de perfecţiune. De te mândreşti pentru puţinul bine îndeplinit, adu-ţi aminte că n'ai făcut nimic pe lângă ce erai dator să faci. - Adina Gr. Olănescu.

Sunt oameni cari cred numai ceeace li se spune la ureche.

O conştiinţă împăcată este adeseori consecinţa unei memorii scurte.

Desfătările îl fac pe om vulgar. - Interesul vorbeşte orice limbă şi joacă orice rol, chiar şi pe acela de desinteresat.

B u r i q u i ó c a

de Nic.Iancu Păltinişanu

I.

Un zornăit de lanţuri şi duduitul accelerat al motoarelor mă silesc să intrerup conversaţia inceputa cu "senhor" Fernando, un bătrânel simpatic,cu ochi neastâmpăraţi de veveriţă şi vorbăreţ nevoe mare. "Lancha" de pasageri "Santo Antonio",pe a cărei covertă superioară ne aflăm,părăseşte cheiul, scuipând prin coşul neobişnuit de inalt mototoale de fum negru. La prora vasului,steagul alb,cu trei litere mari de culoare roşie - iniţialele Companiei Santense de Navigaţie - prinde a flutura vesel sub briza uşoară a dimineţii.

- Vom avea o zi foarte caldă,senhor Nicola. De-acum n'o să mai plouă,căci am intrat cu timp bun in primul pătrar al lunei...

Sr.Fernando incearcă cu tot dinadinsul să inoade conversaţia intreruptă. Observaţia lui mă obligă la un răspuns:

- Cu căldura m'am obişnuit de mult,senhor Fernando.Dorinţa mea e de a putea petrece o săptămână tihnită pe plaja din Bertioga.

- Cât despre asta,nici o grije,senhor Nicola, - Bertioga e un "recanto" liniştit,iar soare vei avea mai mult decât iţi doreşti.

Pentru a da mai mult accent cuvintelor sale,bătrânelul mă bate familiar pe umăr,cplipind semnificariv din ochii-i mici şi veseli.

Făcusem cunoştinţă cu sr.Fernando Costa abia de o jumătate de oră, in barul debarcaderului. Cârciumarul nu-mi putuse schimba bancnota ~~aw~~ de o sută de cruzeiros şi,cum nu dispuneam de bani schimbaţi,bătrânul cu pălăria de "caiçara" - unicul muşteriu ce se găsea in bar in acel moment - m'a scos din incurcătură,plătind el cafeluţa ce consumasem. La protestele mele politicoase, m'a bătut prieteneşte pe umăr,după obicei brazilian,iar ochii i s'au luminat de un râs tăcut,copilăresc:

- In Bertioga faci dumneata cinste cu un"cafesinho" - şi totul e in perfectă regulă!..

Aşa am intrat in vorbă cu acest bătrânel curios,a cărui faţă bronzată de soare contrasta atât de plăcut cu păru-i alb ca zăpada. Era imbrăcat intr'un costum de pânză eftină,de culoarea nisipului,care,mult prea larg pentru corpu-i mărunt,ii dădea - in combinaţie cu pălăria uriaşe de pae ce-o purta pe cap - o infăţişare oarecum grotescă. Cum până la plecarea "lanchei" mai lipsea o bună jumătate de oră, ne-am aşezat pe banca din faţa barului,intreţinându-ne despre una şi alta. Cu acest prilej am aflat o bună parte din biografia lui moş Fernando Costa,care,deşi originar din Bertioga - deci un Caiçara veritabil - trăise cea mai mare parte din viaţa-i zbuciumată şi bogată in peripeţii, in nordul ţării,in regiunea Amazonului.Fusese mai intâi "garimpeiro" in Minas.Cicatricea incă bine vizibilă deasupra urechii drepte era o amintire din acea vreme plină de privaţiuni şi primejdii,in care moartea provocată de un glonte sau de o "navalha" era o chestiune la ordinea zilei.Cunoştea ca puţini alţii plan-

---

N.B. Explicaţia cuvintelor in ghilimele - v.pagina 19.

tatiile intinse de cauciuc din Pará,unde işi irosise mulţi ani din tinereţe. La vârsta inaintată de 70 de ani - adică acum un an - s'a reintors pe meleagurile părinteşti,tot atât de sărac precum plecase.Nu reuşise să facă avere,iar acum la bătrâneţe,pentru a-şi agonisi pâinea zilnică,deschisese o modestă dughiană de alimente şi băuturi,in cătunul Prainha,aproape de Bertioga.Singuru-i spijin era Pedrinho,un negru de 15 ani,orfan de părinţi,pe care il luase de suflet...

Am ascultat cu interes povestirea bătrânului,care,fără indoială,ar fi continuat să-şi depene firul amintirilor,dacă n'ar fi răsunat in acel moment sirena răguşită a motonavei, - semnalul de imbarcare pentru pasageri.

I-am ajutat să-şi transporte pe punte cele două coşuri cu mărfuri cumpărate in Santos,provizii pentru dughiana lui din Prainha.A protestat insă vehement când am vrut să-i ajut la căratul sacului cu fasole,ce cântărea pe puţin treizeci de kilograme; acesta şi l-a incărcat el insuşi pe umăr,şi am rămas uimit de câtă forţă şi agilitate mai dispunea acest omuleţ la vârsta-i de şapte zeci şi unu de ani. - -

De pe puntea superioară a vasului puteam privi acum nestânjeniţi in toate direcţiile.Portul cu docurile-i afumate şi pădurea de macarale şi ghindaste rămâne in urmă. Lăsând un silaj serpuitor,lancha noastră se strecoară cu indemânare printre vapoarele ce se află ancorate in vastul canal ce leagă portul Santos cu largul oceanului.Apa pare aci o imensă bae de ulei de culoare neagră-verzue,in care cerul albastru de dimineaţă refuză a se oglindi.

Trecem pe lângă fel de fel de vapoare,venite să poposească aci din cine ştie care colţuri ale lumii.De pe un vas sub pavilion olandez - pe lângă care trecem doar la vreo zece metri - doi marinari cu părul ca spicul grâului copt ne fac semne cu mâna, strigându-ne cuvinte pe care nu le putem inţelege.

Insfârşit,scăpăm din furnicarul de vapoare şi corăbii.Drumul deacum e liber. Lancha îşi reglează cursul spre Est-Nord-Est,mărindu-şi viteza.Malul opus,ascuns până aci sub negurile dimineţii, incepe a se desluşi incetul cu incetul.E de un verde greu de definit, - acel verde pe care mulţi europeni îl numesc pur şi simplu"verdele brazilian".

Moş Fernando a venit din nou lângă mine.Cu braţul întins îmi arată un anumit punct de pe malul îndepărtat:

- Acolo - vezi? unde plutesc acele fâşii de ceaţă, - acolo e limanul lui Rio Diana.Poate nu mă vei crede,dar acest rîu,care nu atinge nici zece kilometri dela izvor până la guri,e un rîu navigabil,chiar pentru vapoare mijlocii.Cu imbarcaţiuni mai mici poţi pătrunde până dincolo de Morro do Gabriel.Acest drac de rîu izvoreşte din dealul Dianei, - de aici nu se vede, - îl vom putea distinge mai uşor după ce vom intra in Largo Candinho...

"Titio" Fernando - cum îşi spune el insuşi şi cum am auzit că-l numesc până şi matelotii de pe motonavă,pentru cari bătrânelul pare a fi un personagiu arhicunoscut - este fericit când poate da explicaţii viligiaturiştilor. Mie insă nu-mi este străină această regiune. O cunosc in parte destul de bine,căci acesta este,de fapt,al treilea voiaj ce-l fac cu lancha pe Canalul Bertioga. Totuşi,orice noi amănunte cu privire la aceste locuri pe care simt că încep a le îndrăgi,mă interesează şi-mi face plăcere să le reţin.

La tribord apare acum uscat: e insula Santo Amaro de care ne apropiem. Zărim câteva clădiri albe ce strălucesc in bătaia soarelui; aparțin bazei de aviație militară "Santos". Pe câmpul de un verde șters ce se intinde la stânga și in spatele clădirilor, se văd staționând, intr'o aliniere corectă, peste o duzină de avioane de vânătoare. Servesc in primul rând in raidurile de patrulare a coastei. Privind prin binoclu, disting cele trei litere insemnate cu negru pe aripile avioanelor: FAB - adică: Forța Aeriană Braziliană.

Căpitanul lanchei a pus in mișcare un clopoțel prin care transmite acum ordinele de rigoare mașinistului din pântecele vasului. Motoarele își intețesc zumzetul. Două minute in urmă, după aceste signale ale clopoțelului magic, motonava își freacă scrâșnind pereții tribordului de pontonul de piatră al debarcaderului. Cei doi soldați de aviație - din cauza cărora am acostat - nu mai așteaptă aruncarea otgonului; și-au luat avânt, sărind sprinteni pe ponton.

Clopoțelul răsună din nou, motoarele dudue, - nava incepe a se răsuci, indreptându-și prora spre larg. Dar in curând, călătorul ce face pentru prima oară acest voiaj, constată cu uimire că nu inaintăm spre larg, ci spre o strâmtoare. Pe stânga se văd coastele deluroase ale continentului, pe dreapta, malurile netede ale insulei Santo Amaro: am intrat in Canalul Bertioga. De aci inainte, timp de două ore, vom luneca pe apele verzui-intunecate ale acestui canal natural, a cărui lungime e de 24 de kilometri.

Canalul Bertioga nu este de fapt decât un braț de apă al bătrânului ocean, pe care acesta și l-a infipt hrăpăreț in trupul continentului, dând astfel naștere unei insule, botezată odinioară de indienii băștinași Guaíbe, ceeace inseamnă insula soarelui. Sub acest nume a fost cunoscută de conquistadorii portughezi la inceputul veacului al 16-lea. Mai târziu, albii i-au schimbat numele in Ilha Santo Amaro.

Pe coasta de miază-zi a acestei insule ce abia in ultimul timp a inceput să câștige in importanță, se află situată renumita stațiune balneară maritimă Guarujá, cu luxoasele-i hoteluri și pensiuni zgârie-nori. Este locul de recreație, mai ales in timp de vară (Novembrie-Martie), preferat de "lumea bună" din São Paulo. Aci vin să-și petreacă sfârșitul de săptămână oamenii instăriți, dintre care mulți posedă, pe marginea vestitei plăji, bungalow-uri și vile din cele mai somptuoase. Deealtfel plaja Guarujá nu este unica de pe malurile pitorești ale insulei; mai există o sumedenie de plăji minunate, cari atrag lumea dornică de a se recreia pe litoralul oceanului albastru. Praia das Tartarugas (plaja broaștelor țestoase) spre exemplu, situată la vre-o 8 km. de Guarujá, este una din cele mai frumoase. Numele și-l datorește broaștelor țestoase uriașe ce populează apele din jurul stâncilor ce mărgines plaja inspre miază-noapte și pe care se urcă uneori pentru a se incălzi ore intregi la soare. Spre Nord-Est, insula se ingustează și se termină insfârșit in dreptul localității Bertioga, care, de pe celalalt mal, străjuește intrarea de Nord a canalului - ținta călătoriei noastre.

Până mai acum un an Canalul Bertioga a fost, s'ar putea spune, singura cale de comunicație intre portul Santos și așezările omenești de pe litoralul "Enseadei", dintre care cea mai importantă este fără indoială localitatea Bertioga insăși.

Susnumita localitate, in care își petrec vacanțele indeosebi

doritorii de liniște și singurătate,nu poate fi atinsă dinspre uscat din lipsă de drumuri.Intreaga regiune este acoperită de"mato",acea junglă impenetrabilă caracteristică Braziliei,care in aceste locuri este străbătută de o mulțime de rîulețe cu albii largi și maluri mlăștinoase ce se transformă uneori in adevărate lacuri.Aceste desișuri sălbatece termină deadreptul sub coastele munților,cari la rândul lor sunt acoperite și ele,in cea mai mare parte de pădure virgină.Se mai adaugă faptul că versantul dinspre ocean al lanțului de munți Serra do Mar este foarte inclinat,alocuri deadreptul prăpăstios. Rămâne astfel drumul de-a curmezișul insulei Santo Amaro.Până mai acum un an insă,acest drum a avut puțină căutare,din pricina unei serii de inconveniente ce prezenta.Cu automobilul numai rar de tot s'a aventurat cineva pe acolo. Așa zisa șosea,pe parcursul ei final din trecătoarea muntelui Serra Guararú,devenea pe timp de ploae complectamente impracticabilă. Nu arareori întâlneai drumul barat de pământ și pietre prăvălite de pe povârnișuri de torenții ploilor tropicale,iar pe alocuri pâraele eșite din alvii,își croiau cale de-a lungul sau de-a curmezișul șoselei,formând adevărate "barrancos". In plus,pentru a ajunge la Bertioga trebuiai să traversezi de două ori canalul mării cu "balsa" (ferry-boat).Din Santos la Guarujá,e adevărat,trecerea nu constituia nici-o problemă.Insă "balsa" cu care se făcea trecerea de pe insulă la Bartioga,era o adevărată calamitate.Pluta in chestiune se găsea mereu in reparație - adică scoasă din uz; iar când se găsea in uz,circula după voia și placul plutașilor.

In ce mă privește,chiar și după asfaltarea șoselei și circularea mai regulată a balsei - adică de un an și ceva incoace - prefer totuși călătoria pe apă,adică prin Canal;o găsesc mai interesantă și mai puțin obositoare.Priveliștele ce se oferă vilegiaturistului de pe bordul unei bărci cu motor,sunt dintre cele mai pitorești.Mai cu seamă incepând din punctul numit Candinho și până la Ponta da Gambôa,de unde,ochii saturați de verdele vegetației inconjurătoare,descoperă in fine,la mică distanță in fața,albastrul inviorător al oceanului.

La inceputul său,canalul străbate o regiune pe care localnicii o găsesc monotonă.Străinii insă,cari văd pentru întâia oară aceste locuri,rămân cuceriți de farmecul lor specific.

Lăsând în urmă micul port Tanque și strâmtoarea din dreptul lui Monte Cabrão,aspectul regiunii prin care trece canalul se schimbă brusc: crânguri nesfârșite de un verde uniform își fac apariția pe ambele maluri. Ai impresia că aceste păduri pitice plutesc pe apă,legănându-se ușor sub briza de lumini ireale ce se resfrânge din frunzișuri.In realitate,regiunea acoperită de acest "crâng veșnic" de "salgueiros",cari putrezesc și mor înainte de a ajunge la maturitate,cedând mereu locul la soare fraților lor mai tineri,nu este decât o vastă intindere mlăștinoasă,permanent alimentată de apele canalului,al căror nivel,in anotimpul cu ploi, ajunge până la coroana frunzișului.Prin acest labirint verde,din adâncul căruia se aud glasurile bizare ale coropișnițelor și ale broaștelor cu coarne,canalul cotește in miandre nenumărate,trimițându-și din când in când,la stânga ori la dreapta,câte-un braț mort,ce se pierde undeva prin desișurile de "taquara"...

De pe platforma superioară situată la pupa vasului (care este rezervată exclusiv pasagerilor de clasa 1-a) se pot zări acum coastele muntelui Boa Vista. O cucoană intre două vârste,înaltă și uscățivă,imbrăcată intr'un elegant costum de sport,își pregă-

aparatul fotografic, exclamând:

- A beautyful view!

După cum am aflat mai târziu, în Bertioga, e soţia unui funcţionar dela Legaţia Americană.

Tocmai vroiam să-mi aprind o ţigare, când atenţia îmi este atrasă brusc de un ţipăt ascuţit. Toţi pasagerii îşi îndreaptă privirile, nedumeriţi, în direcţia de unde pare sa-l auzit acel sunet curios. Deodată glasul straniu se repetă, urmat de un plescăit al apei din nemijlocita apropiere a vasului, şi în acelaş moment zării, la mică distanţă, corpul brun-lucios al unei vidre apărând deasupra undelor agitate şi dispărând din nou în adâncul apei. Scurt în urmă, o altă vidră, al cărei corp de proporţii uriaşe reuşim de astă dată să-l vedem aproape în întregime, ţâşneşte din apa verzue a canalului într'un salt grotesc.

- Ariranha... Ariranha!

Titio Fernando - de pe cealaltă punte a vasului - strigă şi gesticulează ca ieşit din minţi, pentru a-mi atrage atenţia asupra spectacolului. Îi fac semne cu mâna ca să-l liniştesc, dându-i a înţelege că am văzut.

Ariranha - vidra uriaşe braziliană. Era a doua oară că mi-era dat s-o văd. Sunt multe prin aceste locuri, iar când se adună în mici grupuri, fac uneori o gălăgie infernală cu zbieratul lor ascuţit, asemănător cu mieunatul pisicilor. Vicleane şi în acelaş timp de o agilitate nemaipomenită, sunt foarte greu de vânat. În apele Canalului Bertioga, care mişună de peşti, duc o viaţă ca în sânul lui Avram.

- Wonderful, wonderful! strigă americanca, radiind de bucurie că i-a reuşit să ia un instantaneu al neobişnuitei scene.

În timp ce pasagerii continuă să discute şi să comenteze spectacolul cu vidrele, motonava îşi continuă impasibilă drumul, cotind la dreapta, iar apoi într'un larg ocol spre stânga. Clopoţelul Comandantului anunţă acum acostarea în proximul port.

Aşa zisele porturi din Canalul Bertioga nu sunt în realitate decât nişte simple debarcadere ce deservesc fie vre-un povoado (cătun) de cărbunari, invizibil de pe puntea vasului, fiind ascuns după perdeaua deasă formată de desişurile de bambuşi, fie vre-o plantaţie de banani sau de trestie de zahăr. Alteori e vorba doar de vre-o 2-3 colibe de pescari sau de-o modestă gospodărie de caiçara (pronunţă: caissára = denumire dată locuitorilor de pe litoralul oceanului) cari dispun de "portul" lor propriu. Punţile de acostare - care înaintează uneori până la 15-20 de metri în apa canalului - sunt în unele cazuri de piatră, alteori construcţii şubrede de bârne şi scânduri.

Ne apropiem de un astfel de port.

Vegetaţia sălbatecă de pe malul stâng s'a terminat brusc, făcând loc unui grup de bananieri. Un copac uriaş îşi resfiră crengile cu frunziş umbros deasupra unui platou, pe care se zăreşte o casă cu acoperiş de ţiglă roşie şi câteva colibe de lut acoperite cu sapé (stuf). Cei câţiva portocali încărcaţi de fructe galbene-aurii şi un gard-viu de ibiscuşi înfloriţi, dau un aspect prietenos acestei modeste aşezări omeneşti din mijlocul junglei. Din faţa casei coboară o potecă ce se termină în dreptul malului abrupt, continuând sub forma unor trepte săpate în pământ. Lângă puntea de acostare - de care ne apropiem acum - se văd două bărci: o pirogă lungă, construită din trunchiul unui arbore şi o "catraya" - un fel de luntre mai mică, cu două vâsle.

Am ajuns la debarcader. Sunt doi pasageri cari coboară la mal - doi caiçaras, desculţi şi cu pălării de pae deformate şi inegrite de soare şi ploi.Fiecare poartă in spinare câte un sac greu;fără indoială,conţin alimente: fasole,orez,ceapă sau chiar porumb. Pare curios,dar adevărul e că aceşti ţărani merg la oraş,la Santos,pentru a târgui cele trebuincioase pentru hrana zilnică. Uneori din lipsă de unelte agricole potrivite,mai des insă din totală lipsă de iniţiativă şi din comoditate,aceşti oameni nu cultivă nimic sau aproape nimic pe lângă casele lor, deşi solul e mai mult decât fertil. Unii trăesc exclusiv din pescuit,din banane şi alte câteva fructe ce cresc din voia lui Dumnezeu şi nu cer altă muncă sau grije decât aceea de a fi culese. Cauza de căpetenie a mizeriei in care trăesc aceşti oameni de pe litoral pare a fi indolenţa lor inăscută,moştenită din strămoşi,dela aşa numiţii mameluci,acea primă incrucişare intre portugheji şi indieni,petrecută in secolul XVI. -

Iarăşi răsună clopoţelul strident din cabina de comandă; motoarele reîncep duduitul lor surd,in timp ce coşul lanchei gâlgâe fum negru. Ne desprindem incet de mal,iar peste câteva minute ne găsim din nou in mijlocul canalului,navigând cu toată viteza in direcţie Nord-Est...

Trecem pe lângă "portul" Cecilia,fără să acostăm insă. De pe mal,doi copii zdrenţoşi şi un câine jigărit ne salută cu strigăte şi lătrături. De-a lungul malului drept,pe unde apa e mai puţin adâncă,se văd din distanţă in distanţă aşa zisele "covos", un fel de ingrădituri construite primitiv din beţe de "taquarí", cari servesc la prinsul peştilor.

Ajungem din urmă o "jangada" cu catarg,iar după câteva minute ne incrucişăm cu un mic şlep,care târeşte după el nu mai puţin de 4 bărci mari,incărcate cu "cachos" de banane. Pe puntea şlepului se perplesc la soare trei flăcăi tuciurii;sunt aproape goi;unul dintre ei, cu un şal de culori ţipătoare in jurul gâtului,cântă cu voce tărăgănată un cântec popular la modă - "Maria Bonita",- acompaniându-se dintr,o ghitară veche - fără indoială mai bătrână decât stăpânu-i...

Canalul începe să se lărgească pe nesimţite,luând aspectul unui lac. Ne apropiem de Largo Candinho.....

Nic.Iancu Păltinişanu

Notă.-"Buriquióca",din care am reprodus acest fragmant, va apare in curând,alături de alte trei povestiri,intr'o broşură intitulată "La Tropicul Capricornului".

Explicarea cuvintelor străine:

BURIQUIOCA = in limba vechilor locuitori ai regiunei,din marea familie a indienilor Tupí,inseamnă: locaşul sau leagănul maimuţelor, - numire ce,cu timpul,s'a transformat in BERTIOGA. LANCHA = barcă mare cu motor (motonavă). CAFESINHO = cafeluţă. GARIMPEIRO = căutător de aur sau de pietre preţioase. RECANTO = loc retras,liniştit. TITIO = unchiaş. ENSEADA = golf;liman. BARRANCO = adâncitură (in pământ) cauzată de eroziune. SALGUEIRO = salcie (răchită). TAQUARA - TAQUARI = o specie de bambus; trestie. JANGADA = pluţă. CACHO = ciorchine.

+++++

ŞTIRI ŞI INFORMAŢII

+ In ziua de 31 Octombrie, orele 11, va avea loc inaugurarea EXPOZIŢIEI DE ARTA POPULARA ROMANEASCĂ organizată de Comitetul de doamne al Societăţii Ortodoxe Române "Sfânta Treime" din S. Paulo. Expoziţia va rămânea deschisă până în ziua de 6 Novembrie, putând fi vizitată intre orele 9 şi 19, - in Avenida São João No.1588, ap.103 (sediul Societăţii "Sf.Treime").

+ Duminică, 1 Novembrie, orele 11,15 : slujba religioasă (sf.liturghie) oficiată de Sf.Sa Păr.D.Mihăescu, in Catedrala Ortodoxă siriană (Rua Vergueiro).

+ Sărbătorind al 13-lea an de existenţă, Cercul Literar"Căminul" învită pe toţi prietenii săi la SERATA DANSANTA pe care o va da cu acest prilej, in ziua de 30 Octombrie, orele 20, în saloanele Clubului Transatlantic, rua 13 de Maio No.1266 (S.Paulo). Serata va începe cu un scurt program literar, în cadrul căruia, d-na prof.Delza Manso Vieira va recita poezii de autori români în limba portugheză. - Intrarea: Cr.$ 1.500- de persoană. (Beneficiul net ce eventual se va realiza, va fi predat comitetului organizator al campaniei "Lapte pentru copiii din România").

+ CINE NE POATE INFORMA ? unde se găseşte actualmente dl.Vasile Stângaci, român macedonean din munţii Pindului..? Dl.Stangaci, după anumite indicii, a locuit, cu vreo 20 de ani in urmă, in oraşul S.Paulo. In 1941 a editat o carte intitulată "Bocete" (tipărită in S.Paulo), in care a reunit o parte din poeziile şi "reflecţiunile" vestitului şi mult discutatului ILIE CĂTĂRĂU, scrise de acesta intre anii 1912 - 1927.

+ In cadrul şezătorii culturale ce va avea loc in ziua de 19 Decembrie a.c., orele 20, in salonul de festivităţi al Asociaţiei Comerciale din S.Paulo, Cercul Literar "Căminul" va prezenta un film documentar in care au fost reţinute momentele mai importante din diferitele manifestaţiuni patriotice, organizate in São Paulo, de grupurile etnice ale ţărilor de după Cortina de Fier. Filmul cuprinde deasemeni sărbătorirea Paştelor româneşti din acest an (organizată de Comitetul Soc.Ort.Române "Sf.Treime").

ZIARE - REVISTE - CARŢI

+ LE COURRIER ROUMAIN - No.274, 31-8-64, Paris. STINDARDUL - anul XI.No.81, 31-5-64, Eichenau/Muenchen. ROMANIA - anul IX.No.77, Iulie-August 64, New York. CUVANTUL IN EXIL - No.27, August 64, Freising. SOLIA - anul XXIX.No.14, 5-7-64, Detroit.

+ DRUM - anul I, No.4, Martie 64, Mexico. REVISTA SCRIITORILOR ROMANI - No.1, 1962, Muenchen.

+ GRIGORE MANOILESCU: "Integration de l'Europe Danubienne", Colecţia "Dacia", Rio de Janeiro, 1963. - STEFAN BACIU: "Poemele Poetului Pribeag", Edit. "Drum", Mexico, 1963. - "OFRANDA", poezii din inchisori (pref.de D.Bacu), Colecţia "Dacoromânia", Madrid, 1963. - HORIA SIMA: "Osservazioni sull'articolo del R.P.Angelo Martini S.I.", Colecţia "Omul Nou", 1963. - C.MICHAEL TITUS. "Cuvinte pentru Ţară", Edit. "Drum", Mexico, 1964. - PAMFIL ŞEICARU: "Istoria Partidelor Naţional, Ţărănist şi Naţional-Ţărănist", vol.II. Edit. "Carpaţii", Madrid, 1964. -

Adresa pt.coresp.: Dan Boghiu, Caixa Postal 4753, São Paulo, Brasil

